

Dönem : 1
Toplantı : 2

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 306

5237 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu ile diğer kanunlarla belediyelere verilen payların belediye vergi ve resimleri hükmünden olduğuna dair kanun tasarısı ve Geçici Komisyon raporu (1/484)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71-2068/3238

28 . 6 . 1963

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 26 . 6 . 1963 tarihinde kararlaştırılan «5237 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu ile diğer kanunlarla belediyelere verilen payların vergi ve resimleri hükmünde olduğuna dair kanun tasarısı» gereğiyle birlikte ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

İsmet İnönü

Başbakan

GEREKÇE

Belediyelerin ifasıyla mükellef buldukları mahalli hizmetler, günden güne eskisiyle mukayese edilemeyecek derecede önem kazanmaktadır. Bir taraftan şehirleşme hareketinin genişlemesi ve şehirlerde yaşayan nüfusun süratle çoğalması, diğer taraftan şehir halkının sosyal ekonomik ve kültürel ihtiyaçlarının genişlemesi ve imar hareketleri şehirlerle ilgili genel giderlerin geniş ölçüde artmasını zaruri kılmaktadır.

Bu giderleri karşılamak üzere halen cari belediye gelir sistemimiz, 5237 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu ile 1580 sayılı Belediye Kanunu ve diğer gelir kaynaklarından belediyelere pay ayıran kanunlarla dağınık, vuzuhsuz ve yetersiz bir halde devam edegelmektedir.

5237 sayılı Belediye Gelirleri Kanunda geçen vergi, resim, pay, ücret, iştirak mefhumları ilmi bir siteme dayanmaksızın gelişi güzel vuzuhsuz bir şekilde kullanılmış ve birbirine karıştırılmıştır.

Mesela II nei bölümdeki işletme gelirlerinden Belediye payları adını taşıyan ve sarfedilen elektrik kilovat saati, hava gazının metre küpü, nakliyatta bilet bedeli üzerinden alınan ve bütün unsur ve şartları ile gider vergisi mahiyetinde olan mükellefiyetlere (pay) denilmiştir.

1580 sayılı Belediye Kanununun belediyelerin hakları, salâhiyetler ve imtiyazları başlıklı 19 neu maddesinin 7 nei fıkrasında mevut (..... Belediye vergi ve resimleri ile hidematı âmmeye muhtas ve akaar olınıyan emval ve eşyası üzerine haciz konulmamak,) şeklindeki hüküm sebebiyle 2004 sayılı İera ve İflâs Kanununun 82 nei maddesinin 1 nei bendi ve 6183 sayılı Âmme Alacaklarının Tahsil Usulü hakkındaki Kanunun 72 nei maddesinin keza 1 nei bendi tatbikatında belediye gelirleri arasındaki bu paylar haczi caiz olınıyan mallardan addolunmuş, şimdiye kadar kaza mercilerince de bu görüşe uygun kararlar verilmiştir.

Belediye gelir sistemimizde yapılacak reformla ilgili olarak hazırlanmakta olan Belediye Vergi ve Hareleri kanun tasarısı gerekçesinde mevut sistemin yetersizliği, vuzuhsuzluğu hakkındaki tenkidlerde pay mevzuu üzerinde de etrafhea durulmuş, reformun ana hatlarına uygun olarak düzenlenen kanun tasarısında vergi olarak mütalâa edilmiştir.

Bu görüş ve tatbikata rağmen son zamanlarda belediyelerden alacakları bulunan üçüncü şahıslarla icra marifetiyle yaptırılan takiplerde muhtelif daire ve müesseselerdeki belediyelerin tahakkuk etmiş bu pay alacaklarının haczen tahsili cihetine gidildiği ve bâzı illerde kaza mercilerinin de bunu tasvip eden kararlar verdiği müşahade edilmiştir.

1580 sayılı Belediye Kanununun 19 ncu maddesinin 7 nei bendindeki, haciz konulmaması derpiş edilen vergi, resim, âmme hizmetlerine muhtas akaar olmyan malları dışında kalan ve akaar olan malları ile âmme hizmetlerine muhtas olmyan sair mallarının haczi suretiyle üçüncü şahısların haklarının korunması kabildir. Son tatbikatın umumi bir hal alması takdirinde ise bilhassa büyük illerde belediyeler mahallî hizmetleri ifa edemeyecek derecede müşkül durumda kalacaklardır.

Belediyelerin mâruz kalacakları bu tehlikeli durumu önlemek maksadiyle işbu tasarı hazırlanmıştır.

Tasarının birinci maddesinde, 5237 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu ile diğer kanunlarla Belediyelere verilmekte olan her çeşit payların belediye vergi ve resimleri hükmünde olduğu ve bu payların haczedilemeyeceği hususu hükme bağlanmıştır.

Tasarının 2 nei ve 3 neü maddeleri yürürlüğe ve yürütmeye ait hükümleri ihtiva etmektedir.

Geçici Komisyon raporu

Millet Meclisi
Geçici Komisyon
Esas No : 1/484
Karar No : 2

3 . 7 . 1963

Yüksek Başkanlığa

Hükümetçe hazırlanıp 28.6.1963 tarih ve 71-2068/3238 sayı ile Millet Meclisine sunulan (5237 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu ile diğer kanunlarla belediyelere verilen payların belediye vergi ve resimleri hükmünde olduğuna dair kanun tasarısı) ilgili bakanlık temsilcilerinin iştiraki ile Komisyonumuzda görüşüldü :

Belediyelerin gelir kaynakları meyanında bulunan kanuni paylar, vergi, resim ve harc mahiyetinde oldukları halde gerek 5237 sayılı Belediye Gelirleri Kanununda ve gerek 1580 sayılı Belediye Kanununda bu payların bir âmme alacağı olduğu hususu sarahaten belirtilmemiş ve bu paylar tatbikatta bâzı ihtilâflara sebeb olmuştur.

Hükümet tasarısı ile payların bir vergi ve resim mahiyetinde olduğu hususu sağlanmakta ve böylece âmme hizmeti gören belediyelerin bu payları üzerine haciz konulmaması temin olunmaktadır.

Tasarı ile, belediyelerin paylar bakımından mâruz kaldığı güçlükler önlenmekte olduğundan Komisyonumuzca uygun mütalâa edilmiş ve maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

Tasarının birinci maddesi hakkında ilgili Bakanlıklar temsilcilerinin mütalâası uygun görülmüş ve maddeler aynen kabul edilmiştir. Yürürlük tarihi ve yürütme yetkisine mütaallik 2 ve 3 neü maddeler de aynen kabul edilmiştir.

Tasarının öncelik ve ivedilikle görüşülmesi uygun görülerek Genel Kurula arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Geçici Komisyon

Başkanı
Yozgat
V. Uyar

Sözcü
Artvin
S. O. Avcı

Kâtip
Kütahya
S. Sarpaşar

Çankırı
Ş. Keskin

Van

Ş. Köserisoğlu

M. Meclisi

(S. Sayısı : 306)

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

5237 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu ile diğer kanunlarla belediyelere verilen payların belediye vergi ve resimleri hükmünde olduğuna dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 5237 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu ile diğer kanunlarla belediyelere verilmekte olan her çeşit paylar belediye vergi ve resimleri hükmündedir. Bu paylar haczedilemez.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

26 . 6 . 1963

Başbakan <i>İ. İnönü</i>	Devlet Bakanı ve Başb. Yardımcısı <i>E. Alican</i>	Devlet Bakanı ve Başb. Yardımcısı V. <i>A. K. Yörük</i>
Devlet Bakanı ve Başb. Yardımcısı <i>T. Feyzioğlu</i>	Devlet Bakanı <i>V. Pirinçcioğlu</i>	Devlet Bakanı <i>R. Aybar</i>
Devlet Bakanı V. <i>V. Pirinçcioğlu</i>	Adalet Bakanı <i>A. K. Yörük</i>	Millî Savunma Bakanı <i>İ. Sancar</i>
İçişleri Bakanı <i>H. O. Bekata</i>	Dışişleri Bakanı <i>F. C. Erkin</i>	Maliye Bakanı <i>F. Melen</i>
Millî Eğitim Bakanı <i>İ. Öktem</i>	Bayındırlık Bakanı <i>İ. Seçkin</i>	Ticaret Bakanı <i>A. Oğuz</i>
Sa. ve So. Y. Bakanı <i>Y. Azizoglu</i>	Güm. ve Tekel Bakanı <i>O. Öztrak</i>	Tarım Bakanı <i>M. İzmen</i>
Ulaştırma Bakanı <i>Ş. Durca</i>	Çalışma Bakanı <i>B. Ecevit</i>	Sanayi Bakanı <i>F. Çelikkbaş</i>
Ba. - Ya. ve Turizm Bakanı <i>N. Arduçoğlu</i>	İmar ve İskân Bakanı V. <i>R. Aybar</i>	

